

**Kysely talouden tasapainottamistoimenpiteistä
2026-2030**

27.5.2026

Kyselyn toteutus

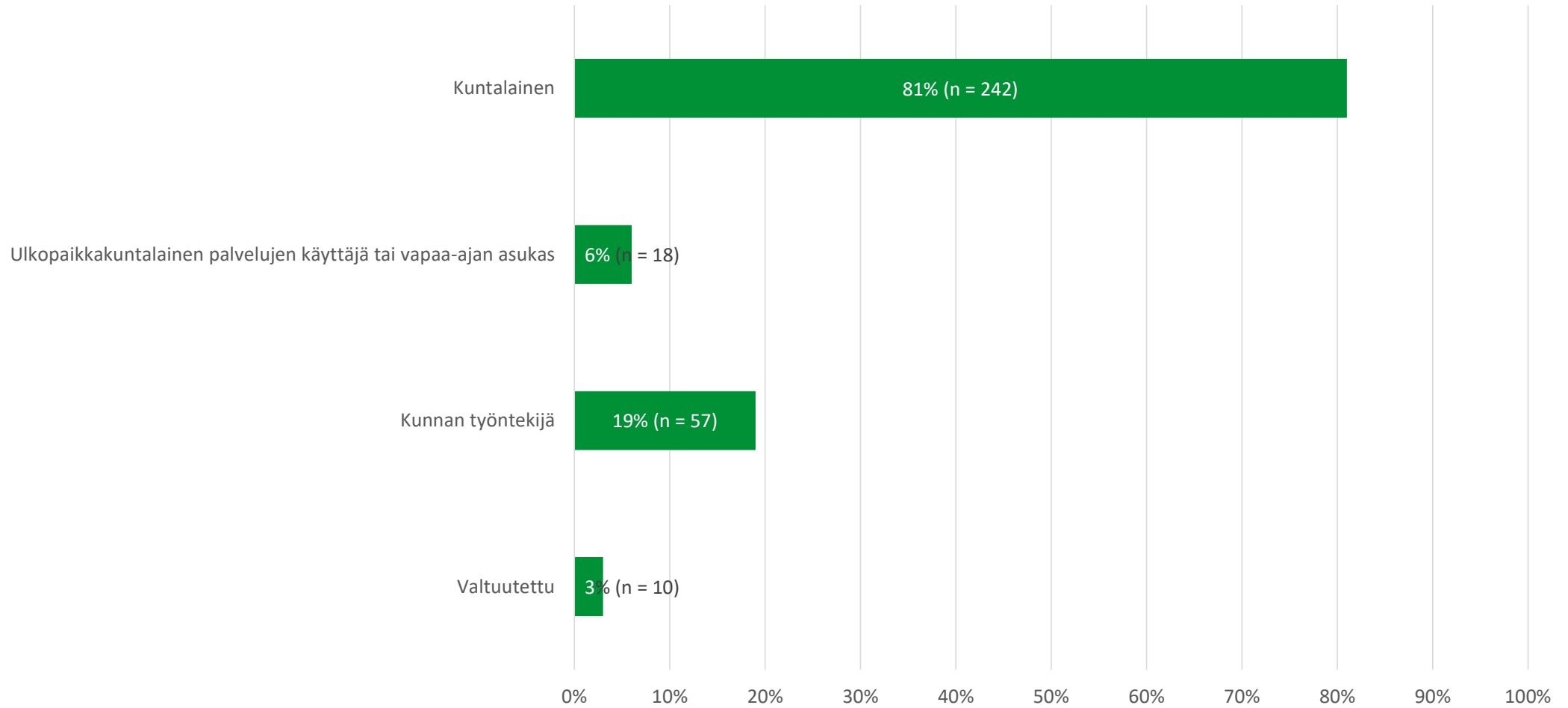
- Kyselyn tarkoituksena oli kartoittaa kuntalaisten, palvelujen käyttäjien, sidosryhmien ja henkilöstön valmiutta talouden tasapainottamistoimenpiteisiin
- Kyselyn tuloksia hyödynnetään osana talouden tasapainottamisohjelman valmistelua
- Kysely toteutettiin sähköisenä Webropol-kyselynä ja paperisena kyselynä
- Sähköisen kyselyn linkki oli kunnan verkkosivuilla ja paperiseen kyselyyn oli mahdollista vastata Nousiaisten kunnankirjastolla
- Vastausaika oli 22.4.-10.5.2026
- Vastaukset kerättiin nimettöminä ja vastaajien alaikäraja oli 18-vuotta

Kyselyn tulosten analysointi

- Vastaaajia sähköiseen kyselyyn saatiin yhteensä 298, paperiseen kyselyyn ei saatu yhtään vastausta
- Tulosten tulkinnassa on huomioitava, että kaikkiin kysymyksiin ei ollut pakollista vastata. Yksittäisiin kysymyksiin on siis voinut vastata kokonaiskyselyyn vastanneiden määrää vähemmän henkilöitä.
- Kuvaajissa esitetään tulosten keskiarvo. Keskiarvo on kaikkien vastausten summan jaettuna kokonaismäärällä.
- Avoimet vastaukset on jaoteltu eri teemoihin vastausten samankaltaisuuden ja/tai samaa asiaa kuvailevien vastausten perusteella. Avointen tulosten koonnissa on hyödynnetty tekoälyä.

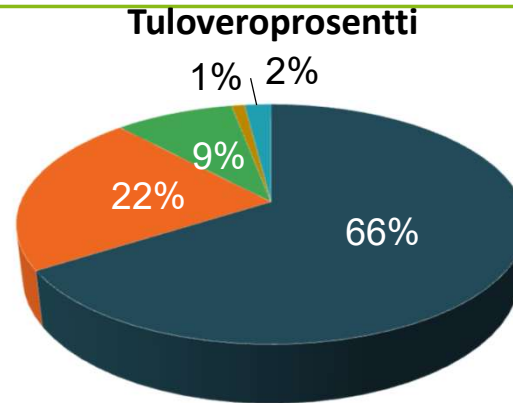
Vastaajan asema/-t (valitse enintään 3 vaihtoehtoa)

Vastaajien määrä: 298, valittujen vastausten lukumäärä: 327

Tuloveroprosentin korottaminen

Vastaajien määrä: 291

■ 1 Pidetään ennallaan (9,10%) ■ 2 Korotetaan (9,30%) ■ 3 Korotetaan (9,50%) ■ 4 Korotetaan (9,70%) ■ 5 Korotetaan (9,90%)

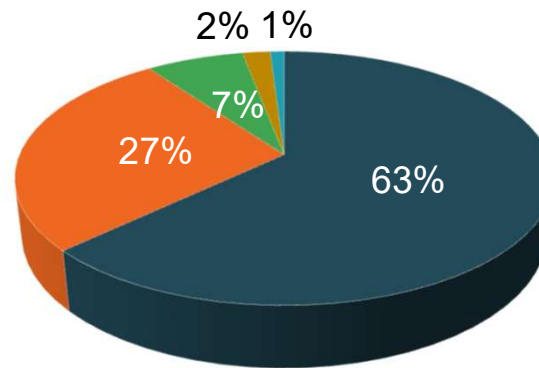
	1 Pidetään ennallaan (9,10%)	2 Korotetaan (9,30%)	3 Korotetaan (9,50%)	4 Korotetaan (9,70%)	5 Korotetaan (9,90%)	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Tuloveroprosentti	193	65	26	2	5	291	1,5	1,0
	66,3%	22,4%	8,9%	0,7%	1,7%			
Yhteensä	193	65	26	2	5	291	1,5	1,0

Kiinteistöveroprosentin korottaminen (yleinen kiinteistövero)

Vastaajien määrä: 292

Yleinen kiinteistöveroprosentti

■ 1 Pidetään ennallaan (1,10 %) ■ 2 Korotetaan (1,20 %) ■ 3 Korotetaan (1,30 %) ■ 4 Korotetaan (1,50 %) ■ 5 Korotetaan (1,60 %)

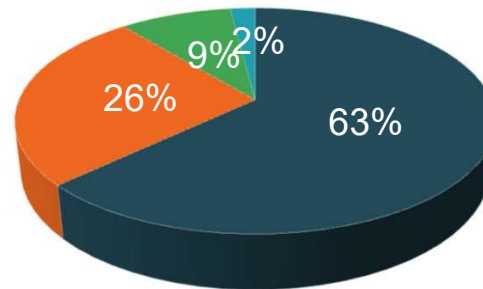
	1 Pidetään ennallaan (1,10 %)	2 Korotetaan (1,20 %)	3 Korotetaan (1,30 %)	4 Korotetaan (1,50 %)	5 Korotetaan (1,60 %)	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Yleinen kiinteistövero prosentti	185	77	20	6	4	292	1,5	1,0
	63,4%	26,4%	6,8%	2,0%	1,4%			
Yhteensä	185	77	20	6	4	292	1,5	1,0

Kiinteistöveroprosentin korottaminen (maapohjan kiinteistövero)

Vastaajien määrä: 293

Maapohjan kiinteistöveroprosentti

■ 1 Pidetään ennallaan (1,30 %) ■ 2 Korotetaan (1,40 %) ■ 3 Korotetaan (1,50 %) ■ 4 Korotetaan (1,60 %) ■ 5 Korotetaan (1,70 %)

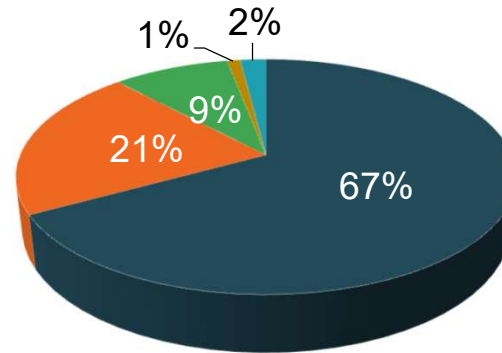
	1 Pidetään ennallaan (1,30 %)	2 Korotetaan (1,40 %)	3 Korotetaan (1,50 %)	4 Korotetaan (1,60 %)	5 Korotetaan (1,70 %)	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Maapohjan kiinteistövero prosentti	185 63,1%	75 25,6%	25 8,5%	1 0,4%	7 2,4%	293	1,5	1,0
Yhteensä	185	75	25	1	7	293	1,5	1,0

Kiinteistöveroprosentin korottaminen (vakituisen asunnon kiinteistövero)

Vastaajien määrä: 292

Vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti

■ 1 Pidetään ennallaan (0,60 %) ■ 2 Korotetaan (0,65 %) ■ 3 Korotetaan (0,70 %) ■ 4 Korotetaan (0,75 %) ■ 5 Korotetaan (0,80 %)

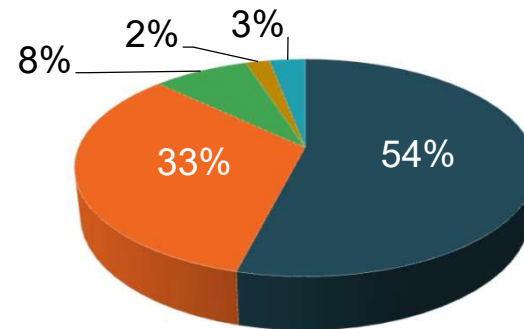
	1 Pidetään ennallaan (0,60 %)	2 Korotetaan (0,65 %)	3 Korotetaan (0,70 %)	4 Korotetaan (0,75 %)	5 Korotetaan (0,80 %)	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Vakituisen asuinrakennuksen kiinteistövero prosentti	195	62	26	4	5	292	1,5	1,0
	66,8%	21,2%	8,9%	1,4%	1,7%			
Yhteensä	195	62	26	4	5	292	1,5	1,0

Kiinteistöveroprosentin korottaminen (muiden asuinrakennusten kiinteistövero)

Vastaajien määrä: 293

Muun asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti

■ 1 Pidetään ennallaan (1,20 %) ■ 2 Korotetaan (1,30 %) ■ 3 Korotetaan (1,40 %) ■ 4 Korotetaan (1,50 %) ■ 5 Korotetaan (1,60 %)

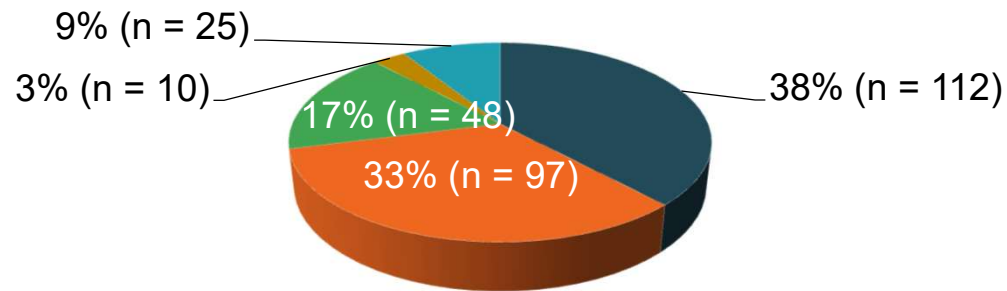
	1 Pidetään ennallaan (1,20 %)	2 Korotetaan (1,30 %)	3 Korotetaan (1,40 %)	4 Korotetaan (1,50 %)	5 Korotetaan (1,60 %)	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Muun asuinrakennu- ksen kiinteistövero prosentti	157 53,6%	97 33,1%	24 8,2%	7 2,4%	8 2,7%	293	1,7	1,0
Yhteensä	157	97	24	7	8	293	1,7	1,0

Kiinteistöveroprosentin korottaminen (rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistövero)

Vastaajien määrä: 292

Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti

■ 1 Pidetään ennallaan (3,00 %) ■ 2 Korotetaan (3,50 %) ■ 3 Korotetaan (4,00 %) ■ 4 Korotetaan (4,50 %) ■ 5 Korotetaan (5,00 %)

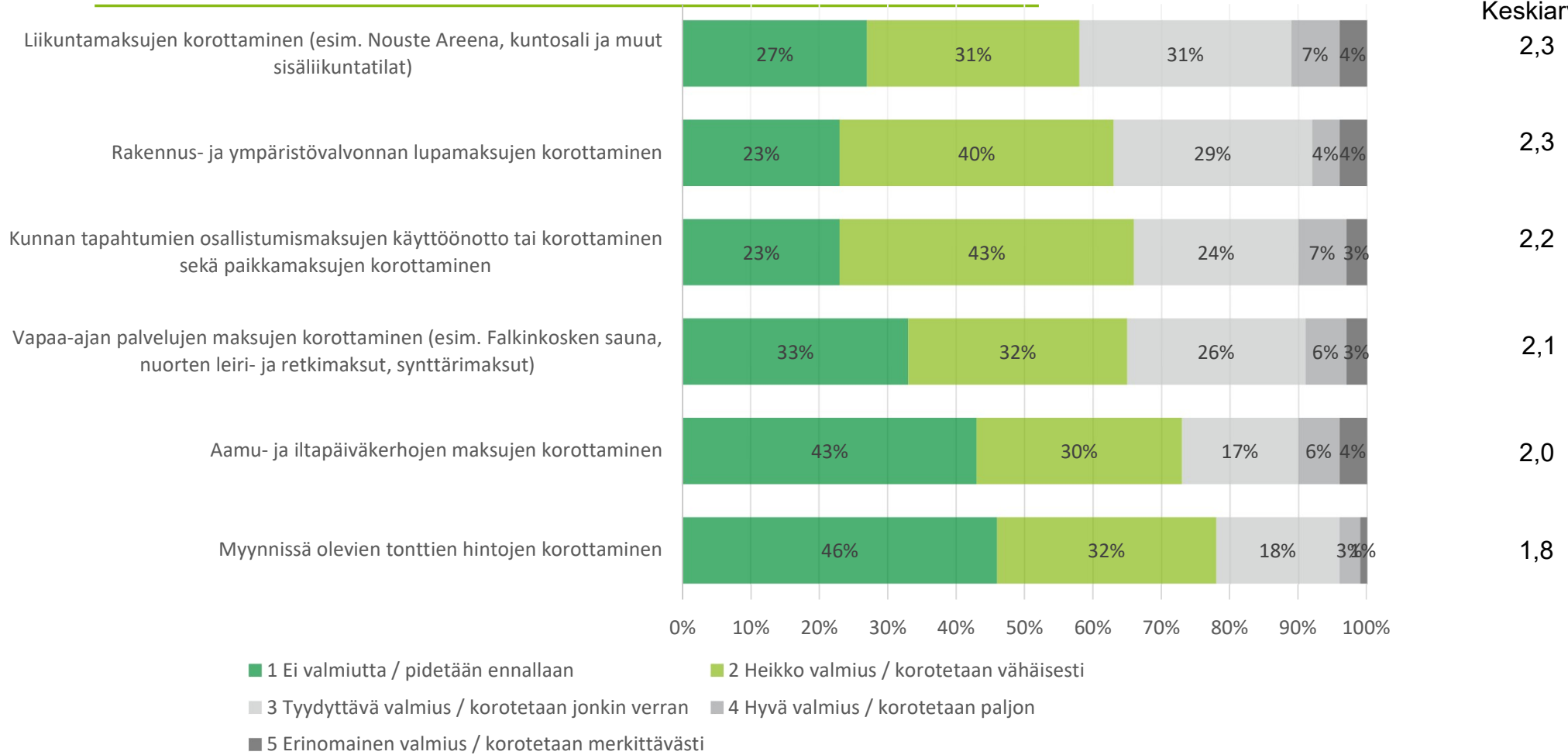
	1 Pidetään ennallaan (3,00 %)	2 Korotetaan (3,50 %)	3 Korotetaan (4,00 %)	4 Korotetaan (4,50 %)	5 Korotetaan (5,00 %)	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti	112	97	48	10	25	292	2,1	2,0
	38,4%	33,2%	16,4%	3,4%	8,6%			
Yhteensä	112	97	48	10	25	292	2,1	2,0

Maksujen korottaminen

Vastaajien määrä: 296

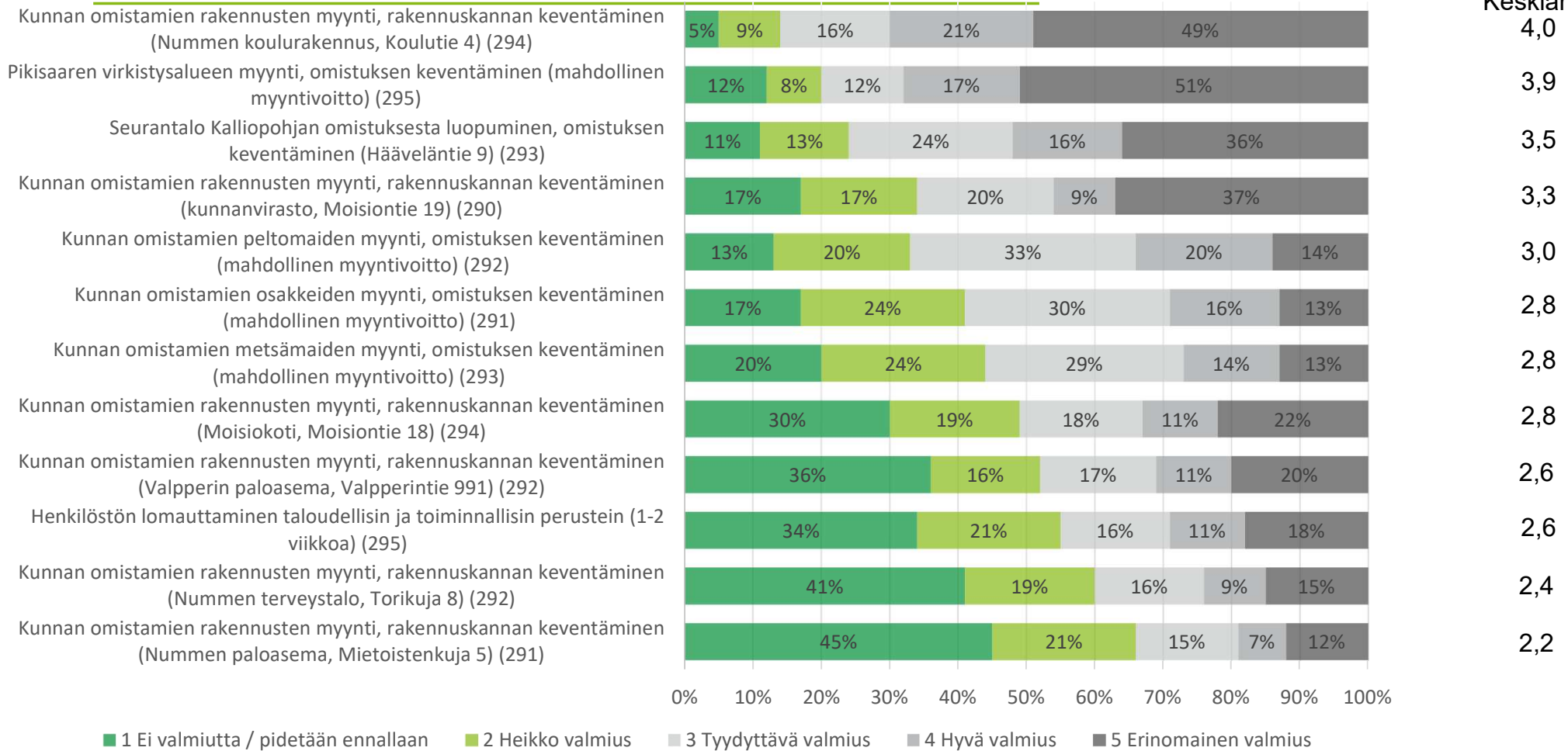

Keskiarvo

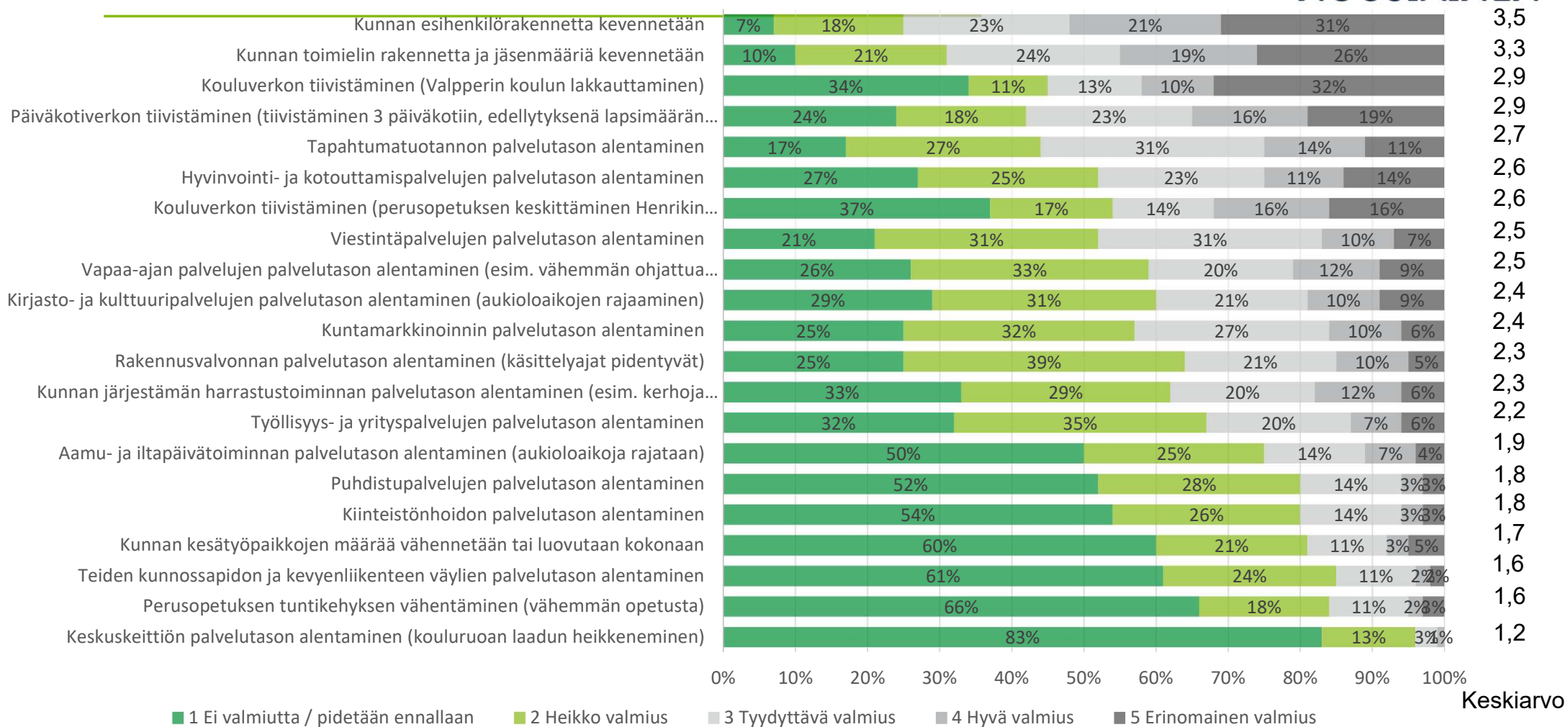
Kunnan omaisuuserien realisointi ja kertaluontoiset tulot

Vastaajien määrä: 296

Henkilöstökustannukset, palvelujen ostot sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat

Vastaajien määrä: 298

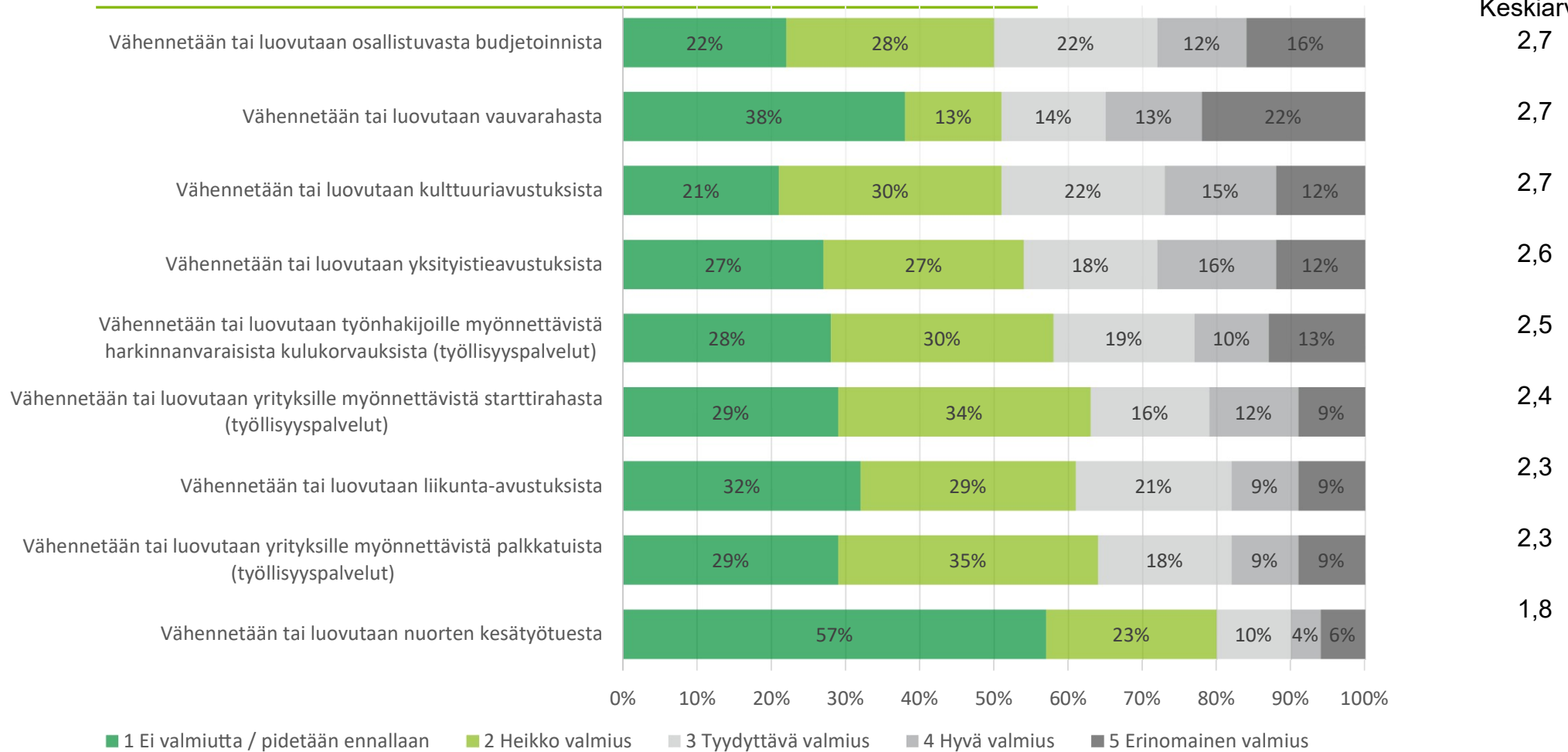

■ 1 Ei valmiutta / pidetään ennallaan ■ 2 Heikko valmius ■ 3 Tyydyttävä valmius ■ 4 Hyvä valmius ■ 5 Erinomainen valmius

Keskiarvo

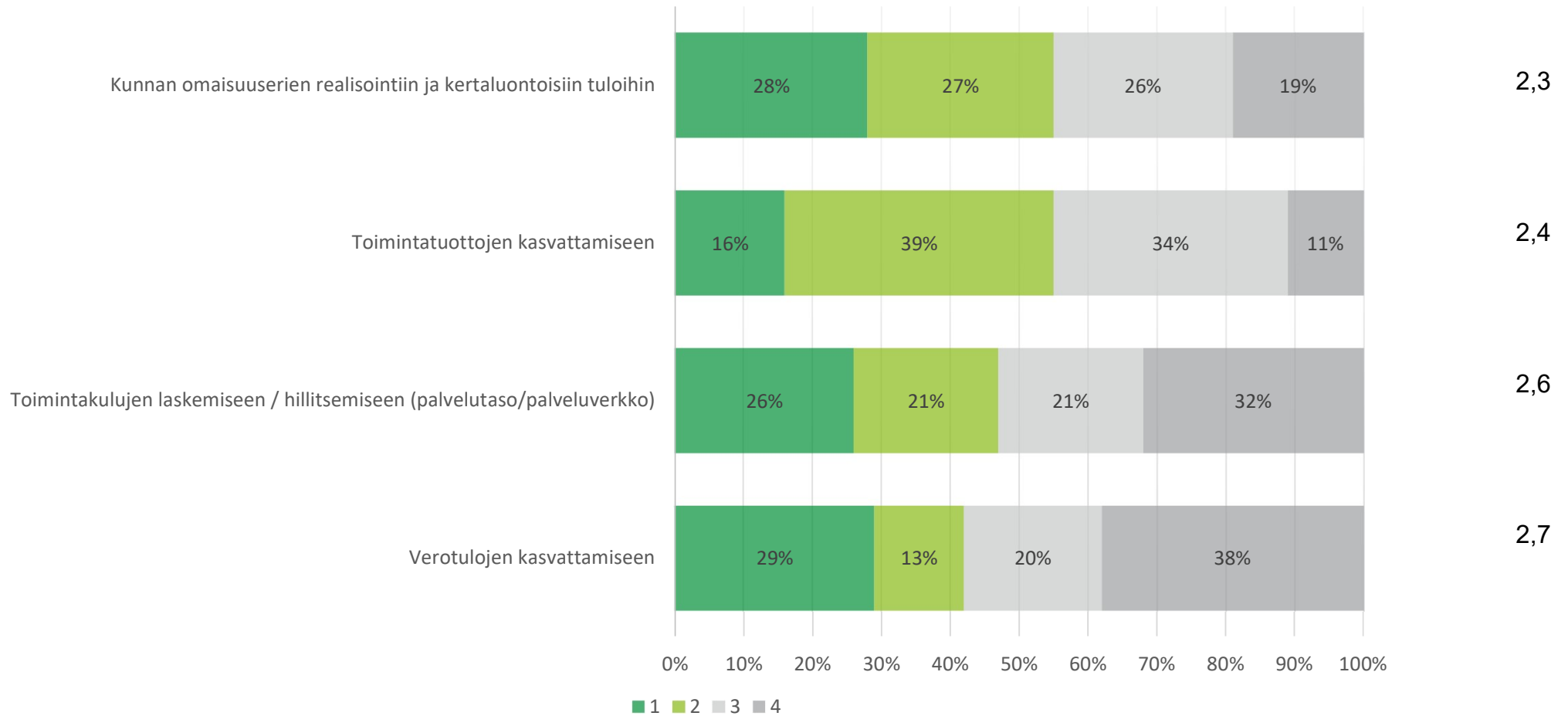
Kunnan myöntämät avustukset ja tuet

Vastaajien määrä: 296

Mihin kunnan tulisi kohdistaa talouden tasapainottamistoimenpiteet? (Ranking 1-4, 1= tärkein painopiste, 4 =vähiten tärkein painopiste)

Vastaajien määrä: 286

Mitä palveluja mahdollisesti toivoisit kunnan järjestävän tulevaisuudessa toisin (esim. luopumalla kokonaan palvelun järjestämisestä, omana toimintana, yhteistoiminnassa, yhtiötettynä tai ostopalveluna? (80 vastausta)

1. Palveluverkon supistaminen ja keskittäminen

- Koulujen lakkauttaminen tai yhdistäminen (esim. Valpperi, Kirkonpiiri)
- Päiväkotien määrän vähentäminen ja keskittäminen
- Luokkakokojen kasvattaminen
- Palvelujen siirtäminen suurempiin yksiköihin
- Keskeinen havainto:
→ Pienet yksiköt koetaan kustannustehottomiksi, ja palvelujen keskittämistä pidetään keskeisenä säästökeinona. Samalla osa vastauksista vastustaa lakkautuksia, mikä kertoo näkemyseroista

2. Ei-lakisääteisten palvelujen karsiminen

- Liikunta- ja vapaa-aikapalvelujen vähentäminen
- Virkistys- ja ulkoalueiden ylläpidosta (vähällä käytöllä olevat)
- Tapahtumista luopuminen/karsiminen
- Vähän käytettyjen palvelujen lopettaminen
- Keskittyminen vain lakisääteisiin palveluihin
- Keskeinen havainto:
→ Kunnan tulisi keskittyä ydintehtäviin

3. Yhteistyö ja palvelujen yhteistuotanto

- Yhteistyö naapurikuntien kanssa
- Yhteiset viranhaltijat ja palvelut
- Yhteistyö järjestöjen, seurakunnan ja vapaaehtoisten kanssa
- Keskeinen havainto:
→ Resurssien jakaminen ja toimintojen yhdistäminen nähdään tehokkuuden lisääjänä

Mitä palveluja mahdollisesti toivoisit kunnan järjestävän tulevaisuudessa toisin (esim. luopumalla kokonaan palvelun järjestämisestä, omana toimintana, yhteistoiminnassa, yhtiöitettyinä tai ostopalveluna?) (80 vastausta)

4. Palvelujen tuotantotavan valinta (oma vs. ulkoistettu)

- Ulkoistamisen kannatus (tehokkuus, kilpailutus)
- Oma tuotanto parempana vaihtoehtona (laatu, kustannukset)
- Konsulttien käytön kritiikki
- Keskeinen havainto:
→ Vastaukset jakautuvat kahteen vastakkaiseen näkemykseen palvelujen järjestämistavasta.

5. Toiminnan tehostaminen ja kustannusten hallinta

- Henkilöstörakenteen keventäminen, esim. virkojen yhdistämistä
- Työn organisoinnin kehittäminen, toisaalta toivotaan etätöiden lisäämistä, toisaalta viraston aukioloaikojen laajentamista
- Tehokkuuden parantaminen
- Pääallekkäisyyksien poistaminen
- Keskeinen havainto:
→ Toiminnan tehokkuutta voidaan parantaa ilman pelkkiä palveluleikkauksia

6. Kiinteistöt ja palvelutilat

- Turhista kiinteistöistä luopuminen
- Rakennusten käytön tehostaminen
- Tilojen keskittäminen
- Keskeinen havainto:
→ Kiinteistöt nähdään merkittävänä säästökohteena.

Mitä palveluja mahdollisesti toivoisit kunnan järjestävän tulevaisuudessa toisin (esim. luopumalla kokonaan palvelun järjestämisestä, omana toimintana, yhteistoiminnassa, yhtiöitettyinä tai ostopalveluna? (80 vastausta)

7. Maksut ja hinnoittelu

- Maksujen korottaminen (esim. liikuntapalvelut)
- Eri hinnat kuntalaisille ja ulkopaikkakuntalaisille
- Päivähoitomaksujen tarkastelu
- Keskeinen viesti:
→ Tulopuolta halutaan vahvistaa palvelumaksujen kautta

8. Elinvoima ja palvelujen kehittäminen

- Palvelujen kehittäminen ja monipuolistaminen
- Kunnan vetovoiman ja imagon vahvistaminen
- Kuntosalipalvelujen kehittäminen
- Hyvinvointia tukevat palvelut, esim omatoimikirjasto, palvelutarjonnan monipuolistaminen kaiken ikäisille
- Keskeinen havainto:
→ Osa vastaajista näkee palvelut investointina kunnan elinvoimaan.

9. Koulutus ja kasvatustilat

- Esiopetuksen järjestämistapa varhaiskasvatuksen yhteyteen
- Yhdistettyjä luokkia ei pidetä oppilaiden eikä työntekijöiden etuna
- Ap- ja Ip-toiminnan supistaminen
- Kouluruoan taso halutaan säilyttää
- Koulutuksen merkitystä korostetaan
- Keskeinen havainto:
→ Koulutus nähdään sekä säästökohteena että suojeltavana ydintoimintona.

Kerro talouden tasapainottamiseen liittyvät ehdotuksesi, jotka eivät ole nousseet kyselyssä esille (95 vastausta)

1. Hallinnon ja henkilöstön keventäminen

- Henkilöstön vähentäminen eri yksiköissä
- Virkojen yhdistäminen
- Esihenkilöiden määrän vähentäminen
- Palkkojen ja kokouspalkkioiden tarkastelu
- Hallinnon keventäminen ja byrokratian purku
- Keskeinen viesti: → Hallintoa ja henkilöstörakennetta tulisi tarkastella säästökohteena.

2. Palveluverkon ja kouluverkon uudistaminen

- Koulujen lakkauttaminen tai yhdistäminen (esim. Valperi, Kirkonpiiri)
- Päiväkotiverkon keskittäminen
- Luokkakokojen kasvattaminen
- Esiopetuksen siirtäminen varhaiskasvatukseen
- Keskeinen havainto: → Palveluverkkoa pidetään merkittävänä säästökohteena, mutta mielipiteet jakautuvat: osa kannattaa lakkautuksia, osa vastustaa.

3. Kiinteistöjen ja investointien vähentäminen

- Rakennusten myynti (esim. areena, rivitalot, päiväkodit)
- Investointien vähentäminen tai keskeyttäminen
- Kiinteistöjen käytön tehostaminen
- Rakennusten ylläpitokustannusten pienentäminen
- Keskeinen viesti: → Kiinteistöt ja investoinnit nähdään kulueränä, jota tulisi tarkastella.

Kerro talouden tasapainottamiseen liittyvät ehdotuksesi, jotka eivät ole nousseet kyselyssä esille (95 vastausta)

4. Yhteistyö (naapurikunnat, kolmas sektori, kuntaliitos)

- Yhteistyö naapurikuntien kanssa
- Palvelujen yhdistäminen
- Kolmannen sektorin hyödyntäminen
- Kuntaliitoksen selvittäminen tai toteuttaminen
- Keskeinen havainto: → Yhteistyö nähdään keskeisenä keinona kustannusten alentamiseen ja tehokkuuden parantamiseen

5. Palvelutason karsiminen ja priorisointi

- Ei-lakisääteisten palvelujen karsiminen
- Vapaa-aikatoimen toimintojen
- Tapahtumien vähentäminen/järjestämistavan supistaminen (esim. yhdistys- ja yritysillat, markkinat)
- Vähän käytettyjen palvelujen lopettaminen
- Palvelujen kohdentaminen käytön mukaan
- Keskeinen havainto: → Kaikkia palveluja ei voida ylläpitää – tarvitaan priorisointia

6. Elinvoiman ja väestön kasvattaminen

- Yritystoiminnan houkuttelu
- Edulliset tontit yrityksille ja asukkaille
- Lisää asukkaita ja veronmaksajia (esim. vuokra-asuntoja, tontteja edullisesti, veroprosentin alentaminen)
- Julkisen liikenteen kehittäminen
- Kunnan markkinointi ja vetovoima
- Keskeinen havainto: → Talouden tasapainotusta ei nähdä pelkkänä säästönä, vaan kasvun kautta ratkeavana

Kerro talouden tasapainottamiseen liittyvät ehdotuksesi, jotka eivät ole nousseet kyselyssä esille (95 vastausta)

7. Maksut, verotus ja tulot

- Veronkorotukset vs. veronalennukset (mielipiteet jakautuvat)
- Päivähoito- ja palvelumaksujen korotukset
- Tilojen ja palvelujen maksullisuus
- Kunnan tulopohjan vahvistaminen
- Keskeinen havainto: → Talouden vahvistaminen nähdään sekä tulopuolen kasvattamisena että menojen vähentämisenä.

8. Toiminnan tehostaminen ja kehittäminen

- Esitteet sähköiseen muotoon
- Toimintatapojen kehittäminen
- Seuranta ja raportointi (käyttöasteet)
- Pitkän aikavälin suunnittelu
- Keskeinen havainto: → Säästöjä voidaan saavuttaa myös toiminnan kehittämisen kautta, ei vain leikkaamalla

Vapaa sana ja terveiset viranhaltija-/luottamushenkilöjohdolle (107 vastausta)

1. Koulut ja palveluverkon ratkaisut

- Osa kannattaa koulujen lakkauttamista (erityisesti Valpperin koulu)
- Osa vastustaa lakkautuksia ja puolustaa kyläkouluja
- Esitetään myös vaihtoehtoja (oppilaiden siirrot, tilojen muu käyttö)
- Yhdysluokkia vastustetaan
- Kouluratkaisujen vaikutuksista kunnan vetovoimaan ollaan huolissaan
- Keskeinen havainto:
→ Kouluverkko jakaa selvästi mielipiteitä: yhtä aikaa esitetään sekä lakkautuksia että vahvaa säilyttämistä.

2. Lasten, nuorten ja perheiden asema

- Lasten ja nuorten palveluista ei saa leikata
- Koulutus, kouluruoka ja kirjastopalvelut koetaan tärkeiksi
- Harrastusmahdollisuudet ja kerhotoiminta tärkeitä
- Kesätyömahdollisuuksien lisääminen
- Lapsiperheet keskeinen kohderyhmä kunnan tulevaisuudelle
- Keskeinen havainto:
→ Suurta yksimielisyyttä siitä, että lasten ja nuorten palvelut ovat keskeinen kunnan vetovoimatekijä

3. Elinvoima, vetovoima ja kasvu

- Tarve saada lisää asukkaita ja veronmaksajia
- Yritystoiminnan edistäminen ja tonttitarjonta
- Liikenneyhteyksien kehittäminen (esim. Turku-yhteys, lähijuna)
- Positiivisempi kuntakuva ja viestintä
- Tapahtumat ja kunnan markkinointi
- Keskeinen havainto:
→ Talouden tasapainoa ei nähdäkään pelkästään leikkausten kautta, vaan kasvun kautta.

Vapaa sana ja terveiset viranhaltija-/luottamushenkilöjohdolle (107 vastausta)

4. Talous, säästöt ja priorisointi

- Säästöjen kohdentaminen ei-lakisääteisiin palveluihin
- Investointien kriittinen tarkastelu
- Omaisuuden myynti
- Pitkäjänteinen talouden suunnittelu
- Tarve realistisiin laskelmiin
- Keskeinen havainto:
→ Talousajattelu painottuu sekä säästöihin että parempaan päätöksenteon laatuun.

5. Hallinto, johtaminen ja päätöksenteko

- Vaaditaan rohkeutta vaikeisiin päätöksiin
- Korostetaan tiedolla johtamista ja faktoihin perustuvia ratkaisuja
- Hallinnon kokoa ja palkkioita halutaan tarkastella
- Keskeinen havainto:
→ Luottamus päätöksentekoon vaihtelee.

6. Henkilöstö ja työn organisointi

- Lomautusten ja irtisanomisten kohdentaminen
- Hallinnon ja esihenkilöiden määrän vähentäminen
- Ruohonjuuritason työn arvostus (siivous, keittiö, kunnossapito)
- Työn tehokkuus ja valvonta
- Keskeinen havainto:
→ Henkilöstön roolista keskustellaan paljon, erityisesti säästöjen kohdentamisen oikeudenmukaisuudesta.

Vapaa sana ja terveiset viranhaltija-/luottamushenkilöjohdolle (107 vastausta)

7. Kuntaliitos ja yhteistyö

- Kuntaliitoksen kannatus
- Yhteistyö naapurikuntien kanssa
- Keskeinen havainto:
→ Kuntaliitos nähdään osan mielestä realistisena vaihtoehtona.

8. Alueellinen tasapaino ja oikeudenmukaisuus

- Kunnan eri alueiden tasapuolinen kohtelu
- Kritiikki palvelujen keskittymisestä Nummelle
- Keskeinen havainto:
→ Oikeudenmukaisuus eri alueiden välillä on tärkeä teema

9. Palveluiden säilyttäminen vs. karsiminen

- Lakisääteisten palvelujen turvaaminen
- Vapaa-ajan palveluiden karsiminen (osassa vastauksia) toisaalta osa ilmaisee tyytyväisyyttä erityisesti liikuntapalveluihin
- Tiettyjen palvelujen (kirjasto, liikunta, koulutus) erityinen arvostus
- Vanhustenhoito ja sotepalvelut tärkeitä kunnassa
- Keskeinen havainto:
→ Palvelujen priorisointi nähdään välttämättömänä, mutta kohteista ollaan eri mieltä.